

2023

Poročilo o uresničevanju letnega programa dela za leto 2023

Škornik Iztok

SOLINE Pridelava soli d.o.o.

1.1.2023

POROČILO O URESNIČEVANJU LETNEGA PROGRAMA DELA ZA LETO 2023

Iztok Škornik

KAZALO VSEBINE

KAZALO VSEBINE	1
1. PREDSTAVITEV ZAVAROVANEGA OBMOČJA IN UPRAVLJAVCA	3
KRAJINSKI PARK SEČOVELJSKE SOLINE	3
Pravna in druga dejstva	3
Osebna izkaznica KPSS.....	4
2. CILJI IN GLAVNE PRIORITETE V LETU 2023	5
Cilj1: OHRANITEV NARAVNIH VREDNOT, VRST IN HABITATNIH TIPOV TER KRAJINE	5
Cilj3: PRISPEVANJE K URESNIČEVANJU CILJEV JAVNEGA INTERESA Z DRUGIH PODROČIJ	5
Cilj5: IZVAJANJE NEPOSREDNEGA NADZORA V NARAVI	5
3. POROČILO O IZVAJANJU PREDVIDENIH CILJEV IN UKREPOV V LETU 2023	6
Cilj1 (P1): OHRANITEV NARAVNIH VREDNOT, VRST IN HABITATNIH TIPOV TER KRAJINE.....	6
Stanje biotske raznovrstnosti: habitatnih tipov, rastlinskih in živalskih vrst	9
Naravne vrednote	17
Cilj 2: OMOGOČANJE DOŽIVLJANJA IN SPOZNAVANJA PARKA	18
Cilj 3: PRISPEVANJE K URESNIČEVANJU CILJEV JAVNEGA INTERESA Z DRUGIH PODROČIJ	20
Cilj 4: OMOGOČANJE POVEZANOSTI LOKALNEGA PREBIVALSTVA S PARKOM	22
Cilj 5: IZVAJANJE NEPOSREDNEGA NADZORA V NARAVI	22
Cilj 6: SPLOŠNE NALOGE IN AKTIVNOSTI	24
4. FINANČNO POROČILO	26
5. URESNIČEVANJE KADROVSKEGA NAČRTA	29
SKLAD ZA PODNEBNE SPREMEMBE 2023	30
Izvedba ukrepov za obvladovanje vplivov podnebnih sprememb na solinske ekosisteme Sečoveljskih solin.....	30
Ukrepi za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst	30
<i>Strošek izvedbe ukrepov za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst je bil ocenjen na 3.000,00 €, skupaj izvedena dela 2.994,97 €.</i>	30
Ukrepi za obvladovanje vplivov podnebnih sprememb na solinske ekosisteme Sečoveljskih solin ..	31
<i>Ocena stroška izvedbe ukrepov za obvladovanje vplivov podnebnih sprememb na solinske ekosisteme Sečoveljskih solin je bila 200.000,00 €, strošek izvedbe je bil 199.996,21 €</i>	32

Ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti območij ohranjanja narave (2022 – realizacija 2023) . 32

Strošek izvedbe ukrepov za obvladovanje vplivov podnebnih sprememb na solinske ekosisteme

Sečoveljskih solin je bil ocenjen na 152.215,60 € , izvedena dela so znašala 152.215,60 €..... 33

1. PREDSTAVITEV ZAVAROVANEGA OBMOČJA IN UPRAVLJAVCA

KRAJINSKI PARK SEČOVELJSKE SOLINE

Sečoveljske soline so nastale na naplavinah reke Dragonje in so delo človeških rok. Pred posegom v ta prostor je bilo obsežno izlivno območje reke preprejeno z različnimi, med seboj bolj ali manj naravno povezanimi habitatmi. S površino približno 700 ha leži Krajinski park Sečoveljske soline (KPSS) na skrajnem jugozahodnem delu Slovenije, tik ob meji z Republiko Hrvaško, v južnem delu občine Piran. Severni del parka, kjer še poteka aktivna pridelava soli, se imenuje Lera. Od južnega dela parka, imenovanega Fontanigge, ga ločuje struga kanala Grande.

Sečoveljske soline so del krajinskega parka. Na severu so omejene s strugo Kanala sv. Jerneja, na vzhodu v večjem delu z nasipom bivše ozkotirne železnice, na jugu pa s Kanalom sv. Odorika, po katerem danes teče pred leti vanj preusmerjena reka Dragonja. Na zahodu jih varujejo morski nasipi v Piranskem zalivu.

Območje Lere je razdeljeno na predel kristalizacije in območja za zgoščevanje morske vode. Na Leri so značilna bivališča rastlinskih in živalskih vrst omejena na različno slana solna polja, solinske kanale in nasipe. Fontanigge ležijo med kanalom Grande in reko Dragonjo. Na zahodu so obdane z morskim visokovodnim nasipom, na vzhodu pa z agrarno površino. Na Fontaniggeah je mreža kanalov, ki so v preteklosti služili za dovod morske vode do posameznih solnih polj, za odvod izrabljenih in padavinskih vod ter za transportne plovne poti.

V KPSS se prepletajo trije temeljni vidiki rabe prostora: naravovarstveni, kulturni in gospodarski, s tremi gospodarskimi dejavnostmi: solinarstvom, obiskovanjem, rekreacijo ter z drugimi dopolnilnimi dejavnostmi. Vlada Republike Slovenije je sprejela Uredbo o Krajinskem parku Sečoveljske soline z namenom, da zavaruje naravno območje in ohrani biotsko raznovrstnost tipičnega solinarskega ekosistema.

Na Fontaniggeah je bila pridelava soli v 60. letih prejšnjega stoletja opuščena, v okviru dejavnosti Muzeja solinarstva pa se še prideluje sol na način, ki izvira iz 14. stoletja. V KPSS se prepletajo trije temeljni vidiki rabe prostora: naravovarstveni, kulturni in gospodarski, s tremi gospodarskimi dejavnostmi: solinarstvom, obiskovanjem, rekreacijo ter z drugimi dopolnilnimi dejavnostmi.

Pravna in druga dejstva

Vlada Republike Slovenije je območje Sečoveljskih solin leta 2001 z **Uredbo o Krajinskem parku Sečoveljske soline, Ur. l. RS, št. 29/01 in 46/14 – ZON-C** (v nadaljnjem besedilu: Uredba) razglasila za krajinski park. Območje Muzeja solinarstva, ki deluje na območju Krajinskega parka Sečoveljske soline, je bilo z odlokom Vlade RS istočasno razglašeno za kulturni spomenik državnega pomena (Odluk o razglasitvi Muzeja solinarstva za kulturni spomenik državnega pomena, Ur. l. RS, št. 29/01). Sečoveljske soline so bile februarja 1993 kot prvo slovensko mokrišče uvrščene na seznam mednarodno pomembnih mokrišč pod okriljem Ramsarske konvencije o močvirjih. Zaradi velikega ornitološkega pomena so Sečoveljske soline uvrščene v mrežo območij posebnega varstva in med posebna ohranitvena območja po merilih Direktiv Evropske Unije v okviru omrežja Natura 2000. So naravna vrednota državnega pomena in ekološko pomembno območje. Vlada Republike Slovenije je leta 2011 sprejela **Uredbo o Načrtu upravljanja Krajinskega parka Sečoveljske soline za obdobje 2011–2022** (Uradni list RS, št. 53/11; v nadaljevanju: Načrt upravljanja).

Na podlagi prvega in četrtega odstavka 49. člena v zvezi z drugim odstavkom 163. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg in 31/18) je dne 11.7.2018 Vlada Republike Slovenije izdala **UREDBO o spremembah Uredbe** o Krajinskem parku Sečoveljske soline, s katero se je zaradi arbitražne odločitve spremenila meja Krajinskega parka Sečoveljske soline. Površina parka se je s tem zmanjšala za dobrih 48 ha.

Osebnostna izkaznica KPSS

Površina: 700 ha

Naselja v parku: 0

Število prebivalcev v parku: 0

Lastništvo: Republika Slovenija, manjši del Občina Piran in zasebni lastniki.

Upravljevec: podjetje SOLINE Pridelava soli, d. o. o., na podlagi podeljene koncesije za upravljanje parka. V podjetju SOLINE Pridelava soli d. o. o. varujemo in trajno ohranjamo naravno in kulturno dediščino na območju Krajinskega parka Sečoveljske soline ter pridelujemo sol na tradicionalen način. V skladu z Uredbo in Uredbo o koncesiji za rabo naravne vrednote Sečoveljskih solin in o koncesiji za upravljanje Krajinskega parka Sečoveljske soline (Uradni list RS, št. 11/02), sta po opravljenem javnem razpisu za podelitev koncesije REPUBLIKA SLOVENIJA (koncedent) in družba SOLINE Pridelava soli d. o. o., Seča 115, 6320 Portorož (koncesionar) 15. 7. 2003 sklenila Koncesijsko pogodbo za upravljanje Krajinskega parka Sečoveljske soline in rabo naravne vrednote Sečoveljske soline za obdobje dvajsetih let.

Na podlagi 5. in 14. člena Uredbe o koncesiji za rabo naravne vrednote Sečoveljskih solin in o koncesiji za upravljanje Krajinskega parka Sečoveljske soline (Uradni list RS, št. 11/02, 41/04 – ZVO-1 in 44/22 – ZVO-2) in 4.1 točke Koncesijske pogodbe za upravljanje Krajinskega parka Sečoveljske soline in rabo naravne vrednote Sečoveljske soline z dne 12. 7. 2003 ter drugega odstavka 37. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12, 10/14, 164/20, 35/21, 51/21 in 114/21) je Vlada Republike Slovenije na 123. dopisni seji dne 17. 8. 2023 pod točko 12 sprejela Aneks, da se veljavnost Koncesijske pogodbe podaljša za 10 let, in sicer od 12. julija 2023 do 12. julija 2033.

Varstvena območja v parku: prvo varstveno območje, ki obsega območje Fontanigge, drugo varstveno območje, ki obsega območje Lere, in tretje varstveno območje, ki obsega neposredno okolico solin.

Vplivno območje parka: povodje Dragonje in Drnice ter akvatorij Piranskega zaliva, vključno s polotokom Seča, in severno pobočje Savudrijskega polotoka.

Muzej solinarstva: kulturni spomenik državnega pomena, ki je znotraj parka na Fontaniggeah; upravljevec: Pomorski muzej »Sergej Mašera« iz Pirana.

2. CILJI IN GLAVNE PRIORITETE V LETU 2023

Varstveni cilj krajinskega parka je ohranitev za slanišča značilnih habitatnih tipov, ki so izjemni v slovenskem in mednarodnem prostoru, in habitatov ptic, ki tu v velikem številu gnezdijo, prezimujejo in se ustavljajo ob selitvah, ter habitatov drugih domorodnih prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst.

Izvedbeni cilji upravljanja KPSS v letu 2023 so opredeljeni na podlagi načrta upravljanja KPSS za obdobje 2011–2022, pri čemer so glavne prioritete (P1) cilji 1, 3, 5.

V sklopu varstvenega cilja 1 je podano ciljno stanje vrst in habitatov skladno z načrtom upravljanja, ki temelji tudi na vzdrževanju ugodnih razmer za Natura 2000 vrste in habitatne tipe, kratka ocena stanja biotske raznovrstnosti, dejavniki ogrožanja narave in najpomembnejše upravljaljske naloge in aktivnosti.

Cilj1: OHRANITEV NARAVNIH VREDNOT, VRST IN HABITATNIH TIPOV TER KRAJINE

Vsi cilji in aktivnosti so bili usmerjeni k temu, da so se ohranile vse bistvene lastnosti naravnih vrednot ter vsi habitatni tipi, vse domorodne rastlinske in živalske vrste v uravnoteženih velikostih populacij ter v dobrem stanju ohranjenosti. Prioritetne naloge v okviru tega sklopa so obsegale aktivnosti za varstvo in vzdrževanje habitatov, nadzor nad invazivnimi in tujerodnimi vrstami, oblikovanje in vzdrževanje nadomestnih habitatov, spremljanje vremenskih parametrov in njihova implementacija pri upravljaljskih načrtih, aktivnosti ekološke obnove habitatov ter nakup in vzdrževanje opreme za izvedbo vseh omenjenih aktivnosti. Za vzdrževanje stanja ohranjenosti vrst in habitatov v KPSS je bilo ključno vzdrževanje ustreznega vodnega režima in vzdrževanje tradicionalnega solinarstva, ki je v antropogeno preoblikovanem območju, kot so soline, v največji meri odvisno od človeka.

Cilj3: PRISPEVANJE K URESNIČEVANJU CILJEV JAVNEGA INTERESA Z DRUGIH PODROČIJ

Zagotovljen je bil reden dotok vode iz kanala Pichetto do Male Lame ter naprej do Muzeja solinarstva. Zagotovljena je bila izmenjava vode prek kanala Giassi. Delno so bili obnovljeni nasipi solnega polja Muzeja solinarstva ter vzdrževani že obnovljeni nasipi v skupni dolžini 500 m, zamenjane so bile dotrajane zapornice, vzdrževana so bila solna polja (konciranje, taciranje, pranje...). Soli je bilo pridelano za vzorec. Med prioritetskimi nalogami za zaščito območja KPSS pred vplivi zunanjih voda (poplavam) je bilo izvajanje rednega nadzora infrastrukture ter ugotavljanje morebitnih nastalih poškodb v nasipih ter obveščanje pristojnih služb ob morebitnem onesnaževanju in pojavih izrednega stanja pretokov voda iz zaledja.

Cilj5: IZVAJANJE NEPOSREDNEGA NADZORA V NARAVI

Izvajal se je poostren naravovarstveni nadzor na območju Fontanigge (prvo varstveno območje), v času gnezditve in v času povečanega obiska na celotnem območju KPSS ter v Jernejevem kanalu. Naši NN so se redno udeleževali vseh dodatnih in rednih izobraževanj, predvsem z vidika varnosti in učinkovitosti.

3. POROČILO O IZVAJANJU PREDVIDENIH CILJEV IN UKREPOV V LETU 2023

Prioritete izvajanja so bile usmerjene predvsem k ohranjanju NV, vrst ter habitatnih tipov ter zagotavljanje optimalnih razmer zanje, zato smo izvedli številne naravovarstvene akcije (monitoring) ter izvajali redni naravovarstveni nadzor. Cilji, ki smo si jih zadali, so bili uspešno izpeljani po letnem planu, večjih odstopanj ni bilo.

Cilj1 (P1): OHRANITEV NARAVNIH VREDNOT, VRST IN HABITATNIH TIPOV TER KRAJINE

Za doseganje cilja 1 smo v prvi polovici leta 2023 skladno z načrtom upravljanja izvedli sledeče:

- nadaljevanje rednega spremljanja stanja habitatnih tipov s hkratnim monitoringom razširjenosti tujerodnih vrst;
- redno spremljanje stanja ptic po ustaljeni metodologiji ter v skladu s protokolom spremljanja stanja in varstva biotske raznovrstnosti, ki je bil izdelan v okviru akcijskega načrta (tedenski popisi celotnega območja, kartirni popisi gnezdil, posebni popisi) z rednim vnosom podatkov, njihovo digitalizacijo in obdelavo ter pripravo upravljavskih izhodišč in ustreznih objav;
- izveden je bil popis gnezd hromega volnoritca;
- izveden je bil redni monitoring in čipiranje močvirske sklednice;
- v okviru SPS je bil zveden (in se še izvaja) lov in odstranitev popisane sklednice iz narave;
- spremljanje vremenskih parametrov in njihova implementacija pri upravljavskih načrtih.
- vzdrževanje tradicionalnega solinarstva
- vzdrževanje ustreznega vodnega režima ter vzdrževanje nasipov in brežin
- Izvedene so bile aktivnosti v okviru projekta LIFE URCA PROEMYS

Za ohranjanje ugodnega ohranitvenega stanja habitatov in živalskih vrst smo v letu 2023 nadaljevali z utečenim upravljanjem vodnega režima v Sečovljskih solinah. Sukcesija halofitnih trajnic se še vedno nadaljuje v primerjavi z lanskoletnim stanjem bolj obširna. Ponovno se na območju Alto razraščata pionirski vrsti osočnik in primorski slanorad, kot tudi halofitne trajnice. Območje se zarašča nad pričakovANJI.

2 x je bilo pokošeno območje zarasti na Fontaniggeah v dolžino 15 km. 1 x je bil tudi pokošen travnik na območju Stojb, na katerem vzdržujemo optimalne razmere za dobro ohranitveno stanje rimske belvalovke.

Z rednim odvajanjem in zapiranjem glavne zapornice na vhodu kanala Pichetto je bilo preprečeno nenadzorovano poplavljanje gnezdišč. Zamenjani zapornici na vhodu kanala Giassi in Curto delujeta brezhibno, omogočena je redna izmenjava vode na gnezdišču Curto-Pichetto.

Dostopna cesta do recepcije na Fontaniggeah je bila sicer sanirana, vendar se ob močnem deževju pojavlja na površini blato, zato jo bo potrebno v prihodnje dodatno utrditi z navozom novega gramoza.

Vzdrževane so bile parkovne table, klopi ter njihova okolica. Večkrat so bile pokošene poti za obiskovalce in okolica klopi ter tabel na Fontaniggeah. Na vhodu v Fontanigge je bila postavljena nova vstopna tabla, ter stojala za kolesa.

Omogočena je tradicionalna pridelava soli na 24 solnih poljih na Leri.

Območja na katerih so gnezdišča vseh pomembnih vrst ptic v Sečoveljskih solinah smo prek zaporničnega sistema ob plimah nalivali z vodo, ponekod je bil vzpostavljen stalen dotok in odtok vode. S tem smo na gnezdiščih Life in Slana trata zagotovili idealne razmere, saj je bila voda čista (ni prijahalo do anoksij in posledično do botulizma), obenem pa je bilo v taki vodi obilo hrane za ptice in druge organizme.

Ugotovitve dolgoročnega izvajanja monitoringa so najboljša povratna informacija o uspešnosti zagotavljanja optimalnih življenjskih razmer ter upravljanja krajinskega parka. Dosedanje spremljanje stanja naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti Krajinskega parka Sečoveljske soline, je večinoma pokazalo ugodne rezultate, ki so posledica ustreznega upravljanja v preteklih letih. Čeravno so bili pogoji za gnezdenje v letošnjem letu skoraj idealni, pa je tudi letošnja gnezditvena sezona podpovprečna, predvsem zaradi plenjenja lisice in šakala. Speljalo se je le manjše število mladičev. Manjše je bilo tudi število gnezdečih parov, kar je morda tudi v povezavi z zadnjimi poročili organizacije FAO o množičnih poginih odraslih ptic in mladičev na gnezdiščih zaradi **aviarne influence**.

Monitoring vremena izvajamo s pomočjo ene vremenske postaje Davis Vantage Pro2 Plus. Zajem vremenskih podatkov poteka v 15 minutnih intervalih. Podatke shranjujemo s pomočjo programa WeatherLink 5.9.2. V tem delu Slovenije so vetrovi zelo pomemben pokrajinski dejavnik. Podatke vetrov iz obeh vremenskih postaj, smo s pretvorbo kardinalnih smeri v stopinje ter s pomočjo programa WindRose PRO3 prikazali vetrno rožo. Vsi vremenski podatki so dostopni tudi na našem spletnem portalu <http://www.kpss.si/vreme>, kjer si jih je mogoče ogledati tudi v dnevnem, mesečnem in letnem grafičnem prikazu.

Z vzdrževanjem približno 50 ha okopnin, ki jih občasno zalijemo z morsko vodo, še vedno dosegamo ugodno sukcesijo halofitnih trajnic, predvsem grmičaste členjače (*Arthrocnemum fruticosum*), tolščakaste lobode (*Atriplex portulacoides*) in predvsem ozkolistne mrežice (*Limonium angustifolium*). Površina rastišč slednje se je v zadnjih nekaj letih povečala za več kot 10 x, saj je nekdanji obsežni halofitni travnik pred muzejem solinarstva pred več kot 30 leti povsem izginil. Na območju Alto smo težave z vzdrževanjem vodnega režima, ki smo jih bili deležni v letu 2021, povsem odpravili z interventno sanacijo starih zaporničnih sistemov. Na območju se uspešno razraščata osočnik (ponovno obsežno po 9 letih) in primorski slanorad, kot tudi halofitne trajnice. Veča pa se tudi površina rastišča ozkolistne mrežice na območju Alto.

Na območju Rudnika-Korea smo izvedli prva dela za renaturacijo območja in izboljševanje življenjskih pogojev za ohranjanje močvirske sklednice. Dela potekajo v okviru projekta LIFE URCA PROEMYS. Umetno ustvarjeni pretežno kamniti nasipi iz rudniške jalovine obeh bajerjev so bili precej strmi in previsoki. Nasipe smo nižali in zmanjšali naklon nasipov, saj le-ta predstavlja nevarnost mladim želvicam zaradi utopitve. Nasipe smo dodatno zravnali in nanje dodali zemljo in pesek. Na območju Rudnika je opazno tudi zaraščanje nasipov, opazna je sukcesija vodnega habitata (zaraščanje s trstičjem) in posledično manjšanje odprtih vodnih površin. Dolgoročno to lahko pomeni manjše število primernih leg za sončenje in območij za prehranjevanje močvirske sklednice ter odlaganje jajc. Zato smo na nasipih odstranili tudi ruderalno zarast. Dodatno bomo v okviru projekta LIFE postavili še plavajoča počivališča za sončenje, na enem od nasipov pa uredili poskusno umetno gnezdišče, ki bo varno pred plenilci.

Skupaj smo opravili 478 ur monitoringa Natura 2000 vrst, 100 ur smo opravili za vzdrževanje ustreznega vodnega režima habitatov.

Trend nekaterih gnezditvenih populacij naših Natura 2000 vrst se je zmanjšal, najbolj drastično je upadla populacija sabljark. Vzroke lahko pripišemo vremenskim ujmam, plenjenju lisice, šakala, sivih vran in srak ter najverjetneje tudi razmeram izven gnezdišč (aviarna influenza, selitev, prezimovanje). Število

gnezdečih polojnikov je bilo v letu 2023 nekoliko višje, kot leto prej. Vzroke Navadna čigra je bila tudi letos najštevilčnejša saj je gnezdilo 78 parov, vendar je bil gnezditveni uspeh slab.

Tudi letos sta na območju KPSS gnezdila čuk (*Athene noctua*) in veliki skovik (*Otus scops*). Medtem, ko je čuk gnezdil v razvalinah starih solinarskih hiš, je veliki skovik gnezdil v postavljeni gnezdilnici. Gnezdil je tudi čebelar (*Merops apiaster*) z dvema paroma.

V okviru rednega dela smo z mulčenjem odstranjevali nekatere tujerodne vrste, kot sta verlotov pelin in luskasta nebina. Odstranjevali smo tudi navadni trstikovce.

Preglednica 1: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki / rezultati za cilj 1.1. Izvajanje neposrednih aktivnosti za varstvo vrst in habitatnih tipov

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvant. kazalnik / rezultat 2023	Doseženi kvant. kazalnik / rezultat 2023
1.1.1. Upravljanje s trstišči, vodnimi habitatmi, travniškimi ter z drevjem in grmovjem zaraslimi habitatmi	PP153236		Košnja in mulčanje na nasipih Dragonje, na Leri in v Stojbah 10.000 m ² , upravljanje z vodnimi režimi	4 x Košnja in mulčanje na nasipih Dragonje, Stojbah in ob letališču od Stojb do Corsolonga v dolžini 6500 m, kazalnik dosežen
1.1.2 Nadzor nad populacijami invazivnih, tujerodnih in plenilskih vrst	PP153236	Zunanji sodelavec	Popis vrst, selektivno odstranjevanje, nabava opreme za lov, čiščenje robnih jarkov	Mulčenje navadnega trstikovca, vertolovega pelina, z LD Strunjan izveden odstrel nutrij, šakala in lisic., kazalnik dosežen,
1.1.3 Oblikovanje in vzdrževanje zemeljskih struktur, umetnih gnezdišč in nadomestnih habitatov	PP153236		Na ciljnih gnezdiščih solin oblikovati nove otoke Vzdrževanje 57 starih otokov in 50 ha okopnitev	Težave z ZVKD.
1.1.4 Ekološko obnavljanje razvrednotenih območij in njihovo vzdrževanje	PP153236		Vzdrževanje stanja na območju Rudnik-Korea, ureditev brežin in gnezdišča za močvirsko sklednico	Brežine urejene v okviru projekta LIFE Urca PROEMYS
1.1.5. Aktivnosti zaradi nepredvidenih ekoloških spremenjenih razmer, ki so nujne za ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatnih tipov			Redčenje grmovja za hromega volnoritca,	Redčenje grmovja črnega trna
1.1.7.Vzdrževanje potrebne mehanizacije in opreme ter gorivo	PP153236		Vzdrževanje in gorivo	Redno vzdrževana oprema in mehanizacija

Preglednica 2: Stanje biotske raznovrstnosti v Krajinškem parku Sečoveljske soline - vrste in habitatni tipi, za katere je opredeljeno posebno ohranitveno območje

Habitatni tip / vrsta	Oznaka EU	Stanje ohranjenosti 2009	Dejavniki ogrožanja	Stanje ohranjenosti 2023
Sestoji metličja (<i>Spartinion maritimae</i>)	HT 1320	neugodno	Metličje ob ustju reke Dragonje je v ugodnem stanju ohranjenosti, vendar je po arbitražni odločitvi območje sedaj del ozemlja R Hrvaške. Ob Jernejevem kanalu je prišlo ob izgradnji pomolov za plovila do manjšega zasutja rastišča z blatom.	Delno ugodno
Pionirski sestoji vrst rodu <i>Salicornia</i> in drugih enoletnic na mulju in pesku	HT 1310	ugodno	Habitatni tip lahko občasno ogrozi le nenadzorovano poplavljanje.	Ugodno
Muljasti in peščeni poloji, kopni ob oseki	HT 1140	ugodno	Habitatni tip občasno ogroža le nenadzorovano poplavljanje, ki je posledica slabega stanja visokovodnih nasipov in dotrajanih zaporničnih sistemov.	Delno ugodno
Izlivi rek, estuariji	HT 1130	neugodno	Ustje reke Dragonje je v ugodnem stanju ohranjenosti, vendar je po arbitražni odločitvi območje sedaj del ozemlja Republike Hrvaške. Izliv Jernejevega kanala ogroža onesnaženje in fragmentacija.	Delno ugodno
Sredozemska slana travišča (<i>Juncelatia maritimi</i>)	HT 1410	neugodno	Sredozemska slana travišča so bila ogrožena predvsem zaradi neustreznega vodnega režima. S primernimi ukrepi smo stanje izboljšali.	Ugodno
Solinarka <i>Cyprinodon fasciatus</i>	1152	stabilna	Dolga sušna poletja lahko izsušijo posamezne odcedne jarke, vendar vrsta ni ogrožena, saj ima s solinarsko dejavnostjo na Leri optimalne pogoje. Ohranjanje ribe solinarke je v tesni povezavi z ohranjanjem primernih mikrohabitatnih tipov.	Ugodno
Močvirska sklednica <i>Emys orbicularis</i>	1220	neznano	Staranje populacije ob Rudniku, plenjenje jajc (lisica, jazbec...), kmetovanje. Neustrezno in nestrokovno čiščenje jarka ob letališču, lahko resno ogrozi za zdaj vitalno populacijo.	Ugodno
Hromi volnoritec <i>Eriogaster catax</i>	1074	neznano	Vrsta je tudi v letu 2023 uspešno gnezdila in rojila. Dejavniki ogrožanja so predvsem zaraščanje z navadnim trstikovcem in zaraščanje črnega trna, na katerem vrsta gnezdi. V bodoče redčenje grmovja.	Ugodno

Stanje biotske raznovrstnosti: habitatnih tipov, rastlinskih in živalskih vrst

Habitatni tipi

Upravljali smo s približno 50 ha okopnin, jih občasno poplavalili in dosegli ugodno sukcesijo halofitov in halofitne vegetacije. Po štirih letih od vzpostavitve okopnin na Fontaniggeah, so rezultati zaraščanja

slonoljubnih rastlin in vegetacije več kot pričakovani, saj so se nekatere površine povsem zarasle. Stanje ohranjenosti habitatnih tipov (HT 1310, 1140, 1420 in 1410) je ugodno. Tudi stanje ohranjenosti ostalih habitatnih tipov se izboljšuje. Imeli smo težave z zastajanjem deževnice na območju Alto, zato je bil daljše obdobje pod vodo tudi halofitni travnik ozkolistne mrežice. Težave smo odpravili z ureditvijo novih zaporničnih sistemov.

Podroben opis stanja nekaterih vrst:

Beločeli deževnik *Charadrius alexandrinus*

Gnezdenje beločelega deževnika ter trend populacije v obdobju 1983-2023 kaže na zmeren porast (TRIM $p < 0.01$). Predvsem na območjih zgoščevanja vode s svojim rednim delom beločelega deževnika motijo vodarji. Občasno prihaja tudi do nenadzorovanega poplavljanja bazenov. V letu 2023 se je število gnezdečih parov zmanjšalo. Gnezdilo je 22 parov. Najverjetneje gre vzroke za taka nihanja poleg padavin in motenj s strani človeka iskati tudi v drugih severno-jadranskih mokriščih. Beločeli deževnik zadnja leta uspešno gnezdu tudi v Strunjanskih solinah in v Škocjanskem zatoku

Sabljarka *Recurvirostra avosetta*

Sabljarka je ena tistih vrst, katerih število gnezdečih parov je strmo rastlo vse do leta 2021. Zato smo pričakovali, da se bo ta trend slej kot prej umiril, oziroma, da bo prišlo do nenadnega upada populacije, kar se je zgodilo v letu 2022, ko je tu gnezdilo le 43 parov, leta 2023 pa je bilo število gnezdečih parov še manjše. Gnezdilo je le 18 parov sabljark. Trend populacije v obdobju 1983-2023 še vedno kaže na močan porast (TRIM $p < 0.01$). Njeno ohranitveno stanje je dobro. V letu 2024 pričakujemo enako število gnezdečih parov, saj izgleda, da se je njena rast nekoliko ustalila. Speljalo se je izredno malo mladičev. Na posameznih območjih gnezdenja jo ogroža lisica, sraka, siva vrana in v letu 2023 tudi šakal. Vsi plenijo njena jajca.

Polojnik *Himantopus himantopus*

V letu 2023 je na območju KPSS gnezdilo 36 parov polojnikov, kar je več kot leto prej. Uspeh speljave je bil skromen. Večinoma so polojniki gnezdili na Fontaniggeah, na novo nastalih otokih. Trend populacije v obdobju 1983-2023 kaže na zmeren porast (TRIM $p < 0.01$). Na posameznih območjih gnezdenja ga ogroža lisica, sraka, siva vrana in tudi šakal. Vsi plenijo njena jajca. Ohranitveno stanje polojnika je ugodno.

Navadna čigra *Sterna hirundo*

V letu 2023 je na območju Sečoveljskih solin spet gnezdilo večje število navadnih čiger, skupaj 85 parov (10 manj, kot leto). Število gnezdečih parov postopoma narašča, kar kaže, da se njeno ohranitveno stanje izboljšuje. V letu 2016 je namreč gnezdilo le 32 parov, kar je najmanj po letu 1990. Vzrok za to so vsekakor obsežna gradbena dela, ki so se izvajala v projektne in vodnogospodarske namene. Kljub vsemu dolgoletni trend populacije za obdobje 1983-2023 kaže na zmeren porast (TRIM $p < 0.01$). Na posameznih območjih gnezdenja jo ogrožata lisica, rumenonogi galeb, srake in sive vrane, ki plenijo njena jajca in mladiče. Kragulj pa nemalokrat pokonča tudi odrasle ptice. Na manjše število gnezdečih parov pa je verjetno vplival tudi svetovni pojav aviarnе influence, ki je marsikje zdesetkal populacije morskih ptic.

Mala čigra *Sternula albifrons*

V letu 2023 je na območju Sečoveljskih solin gnezdilo 19 parov, 19 parov manj kot lani. Število gnezdečih parov se je od leta 2014 povečevalo, od leta 2018 pa število gnezdečih parov spet upada kar kaže, kljub ugodnemu ohranitvenemu stanju, na to, da na njeno gnezditveno populacijo neposredno vplivajo tudi gnezdeče sabljarke, saj si z malo čigro delijo ista gnezdišča, ki pa jih zaradi zgodnjega gnezdenja zasedejo veliko pred malimi čigrami. Kljub vsemu dolgoletni trend populacije za obdobje 1983-2023 kaže na

zmeren porast (TRIM $p < 0.01$). Na posameznih območjih gnezdenja jo ogrožata lisica, rumenonogi galeb, srake in sive vrane, ki plenijo njena jajca in mladiče. Na manjše število gnezdečih parov pa je verjetno vplival tudi svetovni pojav aviarne influence, ki je marsikje zdesetkal populacije morskih ptic.

Preglednica 3: Stanje biotske raznovrstnosti v Krajinskem parku Sečoveljske soline - vrste ptic, za katere je bilo opredeljeno posebno območje varstva /Natura 2000

Vrsta	Oznaka	Populacija 2009 - oseb./opaz.	Dejavniki ogrožanja / stanje ohranjenosti	Populacija 2023- oseb./opaz.
Polojnik <i>Himantopus himantopus</i>	EPO, SPA	42 parov	Upad populacije, poplavljanje gnezdišč, motnje s strani človeka, plenjenje lisic / neugodno	36 parov
Beločeli deževnik <i>Charadrius alexandrinus</i>	EPO, SPA	62 parov	Upad populacije, poplavljanje gnezdišč, motnje s strani človeka / neugodno	22 parov
Navadna čigra <i>Sterna hirundo</i>	EPO, SPA	52 parov	Stabilna populacija, poplavljanje gnezdišč, motnje s strani človeka, plenjenje lisic / ugodno	85 parov
Mala čigra <i>Sternula albifrons</i>	EPO, SPA	36 parov	Stabilna populacija, poplavljanje gnezdišč, motnje s strani človeka / ugodno	19 parov
Rjava cipa <i>Anthus campestris</i>	EPO, SPA	0 parov	Zaradi izgube habitata po letu 2005 ni gnezdila, v letu 2017 gnezdila 2 para / neugodno	/
Polarni slapnik <i>Gavia arctica</i>	SPA	162/12	Prilov / ugodno	53/13
Sredozemski vranjek <i>Phalacrocorax aristotelis desmarestii</i>	SPA	9083/37	Drastičen upad zaradi sprememb na gnezdiščih (Hrvaška) ter neprimerne boje školjčišč za prenočevanje / neugodno	3958/27
Velika bela čaplja <i>Ardea alba</i>	SPA	365/83	Spremembe na gnezdiščih / ugodno	300/61
Mala bela čaplja <i>Egretta garzetta</i>	SPA	3375/189	Spremembe na gnezdiščih / ugodno	1448/93
Plamenec <i>Phoenicopterus roseus</i>	SPA	2/1	Ni znano / ugodno	2137/55
Žerjav <i>Grus grus</i>	SPA	37/3	Ni znano / ugodno	1424/14
Sabljarka <i>Recurvirostra avosetta</i>	SPA	4 pari	Močan porast gnezdeče populacije, ogrožajo jo plenilci in poplavljanje gnezdišč / ugodno	18 parov
Zlata prosenka <i>Pluvialis apricaria</i>	SPA	0/0	Ni znano / ugodno	/
Rumenonogi galeb <i>Larus michahellis</i>	SPA	58919/195	Število pognezditvenih osebkov se je zmanjšalo zaradi zapiranja odlagališč / ugodno	4708/98
Črnoglavi galeb <i>Ichthyophaga melanocephalus</i>	SPA	1205/27	Ni znano / ugodno	1884/33
Kričava čigra <i>Thalasseus sandvicensis</i>	SPA	10/4	Ni znano / ugodno	7/2

* Prvo število je število osebkov, drugo število je število opazovanj

Močvirska sklednica *Emys orbicularis*

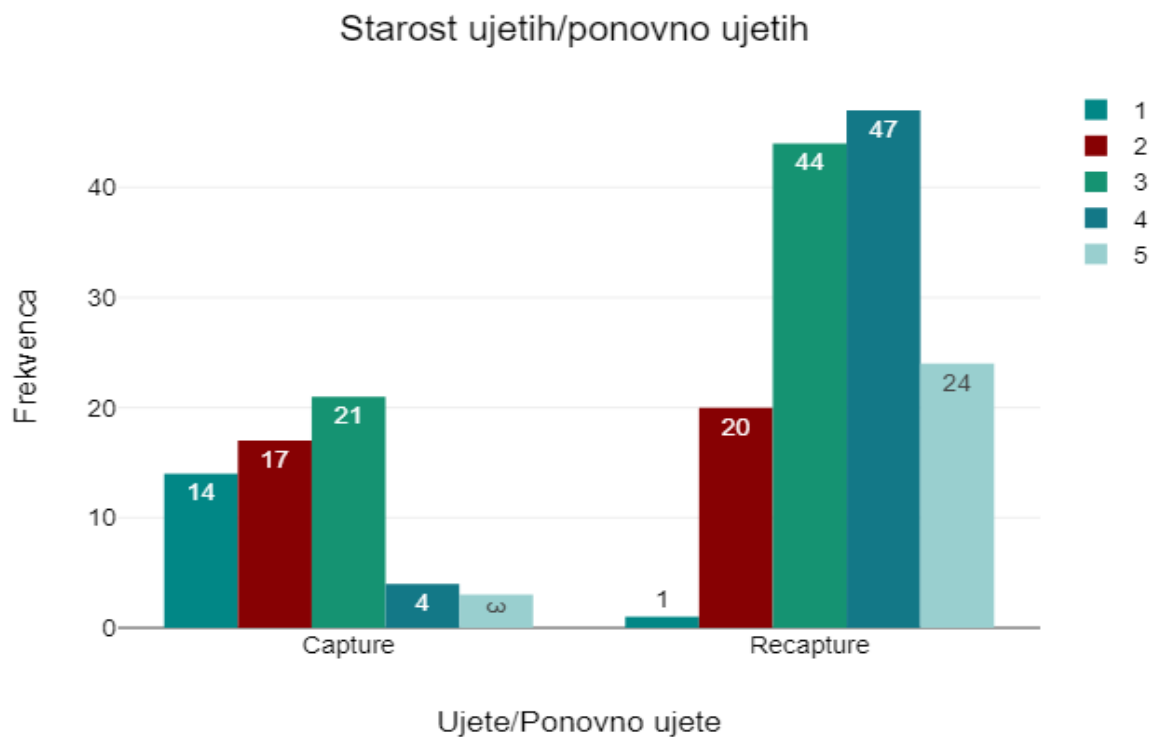
Močvirska sklednica je v Sloveniji ogrožena in zavarovana, zanjo so bila razglašena tudi Natura 2000 območja. Na območju Slovenske Istre je kot kvalifikacijska vrsta vključena v tri, in sicer: območje Slovenska Istra (SI3000212), Sečoveljske soline in estuarij Dragonje (SI3000240) ter Kanal Sv. Jernej (SI3000239). Slednji dve ležita znotraj Krajinskega parka Sečoveljske soline. Na tem obmorskem mokrišču je prisotna že od nekdaj in znotraj solinskega ekosistema živi tudi v brakičnih vodah. V Sloveniji živita dve podvrsti močvirske sklednice, in sicer *E. o. orbicularis* in *E. o. hellenica*. Podvrsta *E. o. orbicularis* živi na širšem območju Slovenije z izjemo gorskih predelov in Istre. Slovenski del Istre z zaledjem pa je osrednje območje razširjenosti podvrste *E. o. hellenica*, ki je bolj vezana na mediteransko podnebje. V nedavno opravljene genetski študiji so ugotovili, da *E. o. hellenica* živi tudi v Vipavski dolini.

Monitoring zaščitene in ogrožene želve močvirske sklednice (*Emys orbicularis*) je v letu 2023 potekal od marca do julija. Skupaj smo izvedli 10 lovnih dni, na 10 lokacijah.

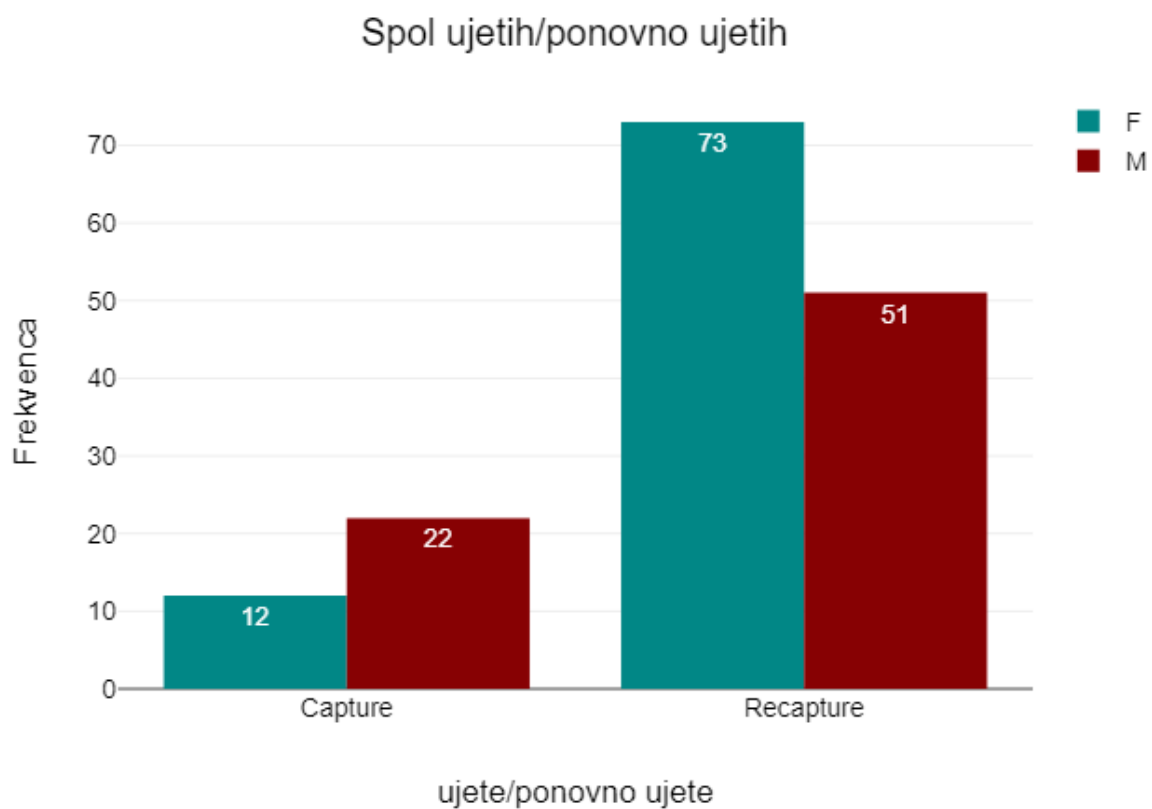
Skupno smo ujeli 196 osebkov. Z mikročipi smo opremili 172 osebkov (vključno z že označenimi s piljenjem robnih lusk), 59 je bilo novih osebkov, 137 jih je bilo ponovno ujetih, od tega 41 čipiranih (ujeti in ponovno ujeti v letu 2023). Osebkov, krajših od 10 cm, nismo čipirali, temveč smo jih označili po klasični metodi s piljenjem robnih lusk.

Preglednica 4: Ulov in ponovni ulov močvirskih sklednic (*Emys orbicularis*) v letu 2023

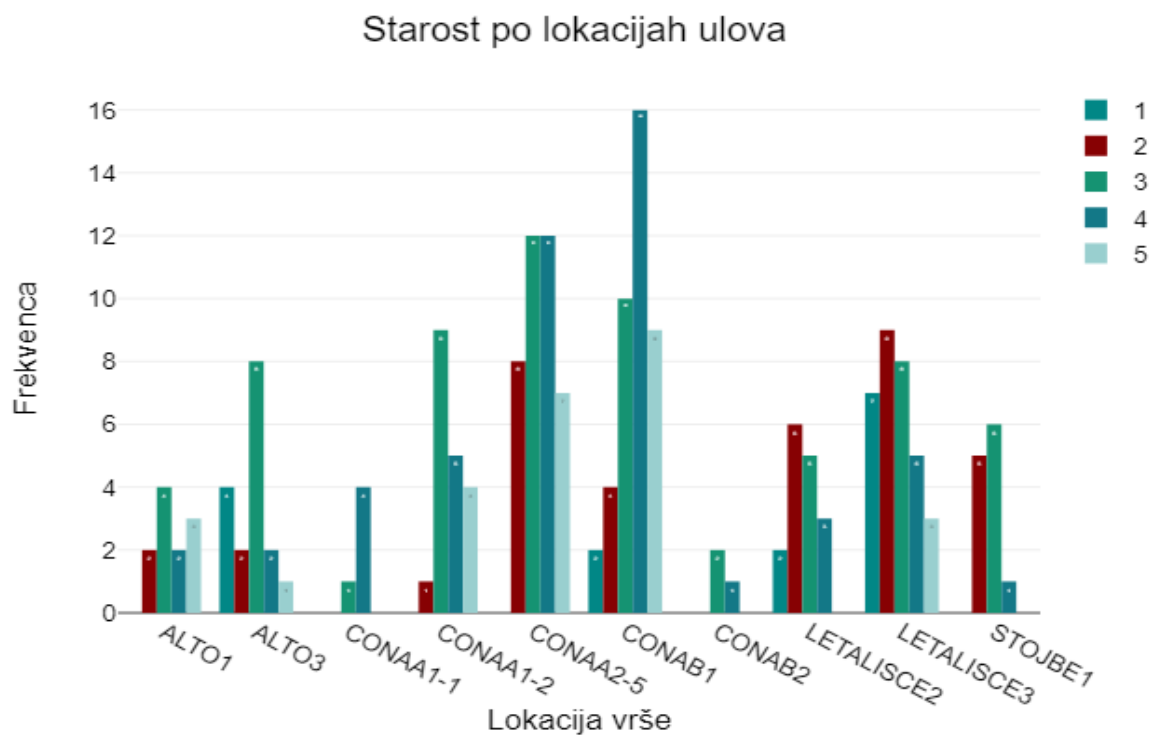
		Capture/Recapture		
		Ulov	Ponovni ulov	Vseh
Datum ulova	18/05/2023	4	9	13
	19/05/2023	2	14	16
	15/06/2023	10	21	31
	14/06/2023	12	17	29
	05/07/2023	10	9	19
	23/03/2023	3	9	12
	24/03/2023	1	15	16
	21/04/2023	10	20	30
	06/07/2023	1	6	7
	22/04/2023	6	17	23
	SKUPAJ	59	137	196

Slika 1: Satrostna struktura ulovljenih in ponovno ulovljenih močvirskih sklednic (*Emys orbicularis*) v letu 2023

Slika 2: Razmerje med spoloma ulovljenih in ponovno ulovljenih močvirskih sklednic (*Emys orbicularis*) v letu 2023

Slika 3: Razmerje med starostnimi razredi in lokacijami ulova močvirskih sklednic (*Emys orbicularis*) v letu 2023

V letu 2023 smo pričeli s projektom LIFE URCA PROEMYS. 5 letni projekt, ki se izvaja od oktobra 2023 do septembra 2027, je financiran iz evropskega sklada LIFE. Vodilni partner projekta je WWF Italija, v projektu pa sodeluje še 7 italijanskih in 2 slovenska partnerja (poleg KPSS še Krajinski park Ljubljansko barje).

Projekt je namenjen ohranitvi in repopulaciji močvirske sklednice (*Emys orbicularis*) z izvajanjem aktivnosti namenjenih izboljšanju naravnih habitatov močvirske sklednice in z odstranitvijo invazivnih tujerodnih vrst iz narave ter z osveščanjem javnosti.

Hromi volnoritec *Eriogaster catax*

Opravili smo popis hromega volnoritca (*Eriogaster catax*). Našli smo dve gosenični gnezdi.

Preglednica 5: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki / rezultati za cilj 1.2. Izvajanje solinarske dejavnosti v obsegu, potrebnem za ohranitev biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot ter krajine

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvant. kazalnik / rezultat 2023	Doseženi kvant. Kazalnik / rezultat 2023
1.2.1 Vzdrževanje vodnega režima notranjih voda	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		Polnjenje območij z vodo zunaj gnezditvene sezone, izsuševanje poleti. Vzpostavitev optimalnih razmer za gnezdenje.	Zagotovljen ustrezen vodostaj na gnezdiščih, vzpostavljene optimalne razmere za gnezdenje, razen na območju zgoščevanja morske vode, kjer so se izvajala vzdrževalna dela na nasipih
1.2.2 Črpanje voda z območij brez odtoka ali z nezadostnim težnostnim odtokom (vzdrževanje črpalke, osovine)	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		Stalno črpanje v obdobjih večjih padavin in visokega plimovanja 3500 ur	Redno in izredno črpanje zaradi padavin in visokega plimovanja, ki je zalilo soline, več kot 10000 ur
1.2.5 Obnova in vzdrževanje notranjih nasipov na solnih poljih	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		Vzdrževani nasipi vzdolž 25 solnih polj.	Vzdrževani nasipi vzdolž 25 solnih polj.
1.2.8 Obnova in vzdrževanje lesenih pilotov in oblog	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		Vzdrževanje in obnova pilotov in oblog	Redno vzdrževanje oblog in pilotov
1.2.9 Obnova in vzdrževanje solnih polj z revitalizacijo petole	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		Omogočena tradicionalna pridelava soli na 25 solnih poljih.	Omogočena tradicionalna pridelava soli na 20 solnih poljih.
1.2.18 Nabava solinarskega orodja	Lastni prihodki upravljavca		40 gaverov, 20 lopat, taperini	40 gaverov, 20 lopat, taperini

Preglednica 6: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki / rezultati za cilj 1.3. Stalno spremljanje in analiziranje stanja narave, naravnih vrednot in krajine ter omogočanje znanstvenoraziskovalnega dela.

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvant. kazalnik/ rezultat 2023	Doseženi kvant. Kazalnik / rezultat 2023
1.3.1 Spremljanje stanja izbranih habitatov, vrst, poročanje	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		52 tedenskih popisov, 150 ur, 20 kartirnih popisov gnezdk	52 tedenskih popisov, 478 ur monitoringa, 20 kartirnih popisov gnezdk, 100 ur vzdrževanja vodnega režima, kazalnik dosežen
1.3.2 Izvajanje aplikativnih raziskav	PP153236 Lastni prihodki upravljavca	Zunanji sodelavci	Monitoring močvirske sklednice in hromega volnoritca	Izveden monitoring močvirske sklednice in popis hromega volnoritca
1.3.3 Izvajanje mentorstva pri študijskem in raziskovalnem delu	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		20 ur mentorstva, praktični del na terenu	Izvedeno mentorstvo na študentki iz Hrvaške na magisteriju.
1.3.4 Vzdrževanje podatkovnih zbirk, pomembnih za upravljanje parka	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		stalno	Redno vzdrževanje podatkovne zbirke, več sto vnosov, sodelovanje s projektom Life Narcis.
1.3.5 Nabava opreme za spremljanje stanja in vzdrževanje podatkovnih zbirk	Lastni prihodki upravljavca		Nakup 2 daljnogledov, obnovljene licence programov	Daljnogledi niso bili nabavljeni, licenca programske WR in Data Tab opreme podaljšana. Kazalnik delno doosežen.

Preglednica 7: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki / rezultati za cilj 1.4. Sodelovanje z uporabniki naravnih virov

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kazalnik/ rezultat 2023	Doseženi kvant. Kazalnik / rezultat 2023
1.4.1 Sodelovanje z lastniki in kmetijsko pospeševalno službo	PP153236 Lastni prihodki upravljavca	Kmetijska pospeševalna služba	Dva kmeta in vinogradnik vključena v program integrirane pridelave	Težave z vinogradnikom. Vinogradnik uporablja fitofarmaceutske pripravke za zatiranje trave v vinogradu, ne sodeluje. Kazalnik ni dosežen.
1.4.3 Sodelovanje z lokalno lovsko družino	PP153236 Lastni prihodki upravljavca	LD Strunjan Zavoda za varstvo narave	Upravljanje s plenilskimi vrstami v letnem načrtu LD.	Upravljanje s plenilskimi vrstami v letnem načrtu LD. Izlov nutrij, šakalov in lisic.

Glede na rezultate monitoringa v letih 2019 in 2020 Sečoveljske soline in dolina reke Dragonje predstavljajo eno izmed pomembnejših življenjskih prostorov za močvirsko sklednico v slovenski Istri in tudi v Sloveniji. V prihodnjem letu bi bilo smiselno območje tudi pregledati in ugotoviti razširjenost vrste na celotnem območju parka ter ugotoviti prisotnost vrste po celotni dolini Dragonje. Poleg tega bi bilo smiselno pridobiti vpogled stanja populacije tudi na levem bregu, torej na Hrvaški strani.

Naravne vrednote

Stanje naravnih vrednot (Sečoveljske soline, Sečovlje–Curto-Pichetto, Sečovlje-Stare soline, Sečovlje-Stojbe) je ugodno. Grožnja naravni vrednoti Sečoveljske soline še vedno predstavlja tudi idejna razširitev letališča in postavitve sistema VOR na območje tretjega zgoščevanja.

SEČOVELJSKE SOLINE

Stanje naravnih vrednot (Sečoveljske soline, Sečovlje–Curto-Pichetto, Sečovlje-Stare soline, Sečovlje-Stojbe) je ugodno. Grožnja naravni vrednoti Sečoveljske soline predstavlja idejna razširitev letališča in postavitve sistema VOR na območje tretjega zgoščevanja. Vlada R Slovenije je v 11.7. 2018 sprejela Uredbo o spremembah Uredbe o Krajinskem parku Sečoveljske soline. S predloženo uredbo se je spremenila meja Krajinskega parka Sečoveljske soline tako, da zahodna meja poteka po državni meji med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško kot je določena v povezavi s končno razsodbo Arbitražnega sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 11/10). Površina krajinskega parka se je posledično zmanjšala za 48,32 ha oziroma 6,7 %. Z ustreznimi hrvaškimi institucijami, kot tudi na evropski ravni, bo potrebno urediti status omenjenega območja, saj je to območje sedaj v R Hrvaški brez statusa Natura 2000, ki ga je imelo prej pod RS.

SEČOVLJE - CURTO PICHETTO

Z novo zapornico na vhodu kanala je možno nadzorovati vodni režim, zato ne obstaja nevarnost za poplave in ne povečuje škodo na nasipih, obenem pa zagotavlja ugodne razmere za gnezdenje navadni in mali čigri, kot tudi drugim vrstam, saj tudi v letu 2023 na tem območju nismo zabeležili plenjenja s strani kopenskih plenilcev (lisica, kuna). Težave na tem območju smo imeli s preboji na čelnem morskem nasipu, kjer je vdiral voda iz morja na gnezdišče. Izvedena je bila sanacija visokomorskih nasipov. Izvedlo jo je vodnogospodarsko podjetje VGP Drava Ptuj, zapornične sisteme pa je dobavilo podjetje SOLINE d.o.o. Zapornice so zdaj v polni funkciji in gnezdišče ni več ogroženo.

SEČOVLJE - STARE SOLINE

Stare soline so v ugodnem stanju ohranjenosti, vendar je večji del območja po arbitražni odločitvi v R Hrvaški.

SEČOVLJE - OB RUDNIKU

Stanje NV Sečovlje-Ob Rudniku 3637 je neugodno, saj se po obnovi območja le-to ni pričakovano zarastlo, brežine zgrajenih otokov pa so bile za močvirsko sklednico prestrme in smo jih v letu 2019 strojno preuredili, vendar se je izkazalo, da jih bo potrebno še dodatno razširiti in zmanjšati naklon. V prihodnjih letih nameravamo v okviru partnerstva na projektu LIFE URCA PRO EMYS povsem preurediti to območje ter postaviti umetno gnezdišče za močvirsko sklednico.

DRAGONJA

Reka Dragonje je v ugodnem stanju ohranjenosti, vendar je polovica območja po arbitražni odločitvi v R Hrvaški.

SEČOVLJE - STOJBE

Stanje NV Sečovlje-Stojbe 3674 je v ugodnem ohranitvenem stanju. Ugotovili smo, da je območje izjemnega pomena za močvirsko sklednico (*Emys orbicularis*), saj smo ravno tu ulovili največ mladostnih osebkov, kar kaže na dejstvo, da se populacija ne stara in da je močvirska sklednica v ugodnem ohranitvenem stanju. Glede na redne monitoringe in lov ptic na tem območju, ugotavljamo, da so Stojbe pomembno območje na selitvi velikega skovika (*Otus scops*), zato bomo predlagali, da se to vrsto uvrsti med kvalifikacijske vrste Natura 2000 za KPSS. Težave imamo z lokalnim vinogradnikom, saj le-ta občasno izvede kakšen poseg, ki ni v skladu z ohranjanjem omenjene naravne vrednote in v svojih vinogradih uporablja fitofarmaceutvske pripravke za zatiranje trave.

Cilj 2: OMOGOČANJE DOŽIVLJANJA IN SPOZNAVANJA PARKA

Na spletnem portalu poteka »online« prijava na vodene ogledе KPSS, ki jo vodi zaposleni v KPSS. Obenem se na obeh recepcijah izvaja monitoring obiska, s katerim spremljamo nosilnost okolja pri zagotavljanju optimalnih razmer za ohranjanje vrst in habitatnih tipov.

V letu 2023 smo uredili tudi vhod v 1. varstveno območje Fontanigge. V okviru umirjanja prometa v ZO in preprečevanja kršitev s strani obiskovalcev, kot tudi zagotavljanja varstvenih ciljev PUN-a, smo zamenjali ograjo, drsna in vrtljiva vrata za vstop v KPSS, dvokrilna vrata za dostop do NV Stojbe, postavili stojala za kolesa in objekt za izposojlo koles.

Pri vsej novi infrastrukturi vhoda na Fontaniggeah gre za zamenjavo dotrajanih elementov, ki niso več nudili varnosti obiskovanja, obenem pa tudi ne delovnih pogojev receptorjem (zamakanje, davčna blagajna). Vsi elementi na vhodu recepcije na Fontaniggeah so namenjeni tudi obiskovanju Muzeja solinarstva.

V obdobju 2002–2023 je KPSS obiskalo 826.862 obiskovalcev.

V letu 2023 nas je obiskalo 48.081 obiskovalcev, kar je 2651 manj, kot leto prej. Večina (42.837) obiskovalcev je obiskala območje Lera. Območje Fontanigge je obiskalo 5.244 obiskovalcev.

V letu 2023 smo opravili 470 vodenih ogledov. 11.873 obiskovalcev se je udeležilo vodenega ogleda na Leri, medtem ko se je 3.754 obiskovalcev udeležilo vodenega ogleda v Muzeju solinarstva. Delež obiskovalcev je bil kot sledi: 36,5 % domačih obiskovalcev, 63,5 % tujih obiskovalcev, med katerimi je bilo največ nemško (28,3 %) in angleško (17,2 %) govorečih obiskovalcev, sledijo jim italijansko govoreči obiskovalci (5,1 %), francosko govoreči (2,8 %) ter ostali jeziki (0,1 %). Vodenj v slovenskem jeziku je bilo 46,5 %.

Po strukturi vodenih obiskovalcev so na prvem mestu otroci in študenti (44,9 %), na drugem so odrasli obiskovalci (40,4 %), sledijo jim upokojenci (6,6 %), predstavniki sedme sile in tujih turističnih organizacij (6,8%) ter osebe s posebnimi potrebami (1,3 %).

Prodanih je bilo 58 letnih kart, 37 brezplačnih letnih kart smo podelili udeležencem čistilne akcije. Prodanih je bilo 2.178 družinskih vstopnin, 15.215 odraslih in 15.971 otroških, dijaških, študentskih in upokojskih vstopnic, 2.343 obiskovalcev je vstopilo v KPSS brezplačno (CŠOD Burja, spremljevalci skupin, vodniki ipd.).

Po kopnem je v park vstopilo skupaj 46.859 obiskovalcev, medtem ko je s plovilom v park priplulo 1.222 obiskovalcev. S kolesom je v park vstopilo 2.690 oseb.

Thalasso Spa Lepa Vida je v letu 2023 obiskalo 7.425 obiskovalcev.

Z električnim vlakom smo do Muzeja Solinarstva na Fontaniggeah peljali 193 x in prepeljali 3.754 obiskovalcev.

Objavljenih je bilo 23 novic na spletnem portalu KPSS ter 81 objav na FB strani KPSS ter 23 objav na Instagram profilu.

Do konca leta smo odprli 4 razstave v galeriji Caserma na Leri. Izpeljanih je bilo tudi nekaj likovnih, kulinarčnih in umetniški delavnic.

Dvakrat je bila pokošena pešpot Saltworks na Fontaniggeah, medtem ko je bila pešpot na Leri od Caserme do Centra za obiskovalce pokošena le enkrat.

1x je bil pokošen nasip ob Dragonji v dolžini 1100 m, ki ga obiskovalci uporabljajo kot pešpot do Muzeja solinarstva. Konec oktobra je bil ta isti nasip še pomulčen v okviru vodno gospodarske službe.

Preglednica 8: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki / rezultati za cilj 2.1. Zagotavljanje prepoznavnosti parka

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kazalnik/ rezultat 2023	Doseženi kvant. Kazalnik / rezultat 2023
2.1.1 Priprava in širjenje tiskanega, elektronskega in drugega gradiva	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		Vsaj 30 novic na spletni strani KPSS in 50 novic na strani FB	23 novic na spletni strani KPSS in 104 novice na strani FB in IG
2.1.2 Priprava in organizacija predstavitev, predavanj, prikazov, razstav, delavnic	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		Ena predstavitev v MMC za lokalno skupnost	Likovna delavnica.
2.1.4 Priprava in organizacija dogodkov, ki so posredno povezani s parkom (slikarske razstave, kulturni nastopi ...)	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		Tri otvoritve razstav z vabili, Solinarski praznik na dan Sv. Jerneja (24. Avgust)	4 razstave z vabili
2.1.5 Druge aktivnosti v zvezi s prepoznavnostjo zavarovanega območja	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		Posodobitev spletne strani www.kpss.si . Pojavljanje parka na spletnih aplikacijah (Soline, Lepa Vida)	Posodobitev spletne strani www.kpss.si ni bila izvedena. Pojavljanje parka v medijih (časopisi, TV), spletni portali

Preglednica 9: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki / rezultati za cilj 2.2. Zagotavljanje poteka obiska, ki je ustrezen z vidika varstva in obiskovanja

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvant. kazalnik/ rezultat 2023	Doseženi kvant. Kazalnik / rezultat 2023
2.2.1. Usklajevanje obiska	PP153236, Lastni prihodki upravljavca	Pomorski muzej Sergej Mašera Piran (PMSMP)	Vse skupine v sistemu predhodnih najav obiska; izpolnjeni prijavnih formularji, evidenca	Vse skupine v sistemu predhodnih najav obiska; izpolnjeni prijavnih formularji, evidenca
2.2.2. Vodenja skupin obiskovalcev	PP153236, Lastni prihodki upravljavca		izvedba 500 vodenih ogledov nabava 20 stolov za MMC	Izvedba 470 vodenih ogledov, nabava 20 stolov za MMC je bila izvedena. Kazalnik dosežen
2.2.3. Zagotavljanje enakomernejše porazdelitve obiska prek leta	PP153236, Lastni prihodki upravljavca		Organizacija posebnih dogodkov (delavnice, opazovanje ptic...)	izvedba 1 opazovanje ptic za turiste, voden ogled za dan mokrišč
2.2.4. Urejanje poti	PP153236, Lastni prihodki upravljavca		Vzdrževanje poti na Leri in Fontaniggeah Ureditev nadstreška	Ureditev vhoda na Fontaniggeah, postavitev ograje in drsnih vrat
2.2.5. Postavitev tabel (lastno delo in zunanji izvajalci)	PP153236, Lastni prihodki upravljavca		Postavitev novih parkovnih tabel in smerokazov, zamenjava dotrajanih in poškodovanih tabel	Postavitev nekaterih novih parkovnih tabel in smerokazov, zamenjava dotrajanih in poškodovanih tabel
2.2.6. Ureditev prevoza obiskovalcev z vlakom na Fontaniggeah	PP153236, Lastni prihodki upravljavca		Vsaj 100 prevozov z električnim vlakom do Muzeja solinarstva	193 prevozov z električnim vlakom do Muzeja solinarstva. Kazalnik presežen.
2.2.9. Urejanje parkirišč pred vhodom v park	PP153236, Lastni prihodki upravljavca		Vzdrževanje parkirišča na Leri in solinarskega trga	Ureditev parkirišč na obeh vloh, postavljena signalizacija.

Cilj 3: PRISPEVANJE K URESNIČEVANJU CILJEV JAVNEGA INTERESA Z DRUGIH PODROČIJ

Za zagotavljanje ohranjanja, predstavljanja in spoznavanja kulturne dediščine pred Muzejem solinarstva je skrbel solinar. Zagotovljen je bil reden dotok vode iz kanala Pichetto do Male Lame ter naprej do Muzeja solinarstva. Zagotovljena je bila izmenjava vode prek kanala Giassi.

Obnovljeni in vzdrževani so bili nasipi solnega polja Muzeja solinarstva v skupni dolžini 200 m, zamenjane dotrajane zapornice, vzdrževana solna polja (konciranje, taciranje, pranje...).

Preglednica 10: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki / rezultati za cilj 3.1. Prispevanje k ohranjanju, predstavljanju in spoznavanju kulturne dediščine

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kazalnik/ rezultat 2023	Doseženi kvant. Kazalnik / rezultat 2023
3.1.1. Zagotavljanje vode in upravljanje notranjih voda za dejavnosti v kompleksu Muzeja solinarstva	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		Dovajanje vode za potrebe pridelave soli prek sistema Male Lame.	Redno vzdrževanje vodnega režima, povečana potreba po odvajanju vode zaradi posledic plimovanja
3.1.2. Vzdrževanje nasipov na območju Muzeja solinarstva	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		Vzdrževani nasipi na solnem polju F7 pred Muzejem.	Vzdrževani nasipi na solnem polju F7 pred Muzejem. Težave s poplavljanjem z morja. Kazalnik ni bil dosežen.
3.1.5. Prikazovanje in omogočanje ogledovanja postopkov srednjeveškega solinarstva na območju Muzeja solinarstva	PP153236 Lastni prihodki upravljavca	Pomorski muzej Sergej Mašera Piran	Pripravljeno solno polje pred muzejem za demonstracijo srednjeveškega solinarstva. Izvajanje programa "Solinar za en dan"	Pripravljeno solno polje pred muzejem za demonstracijo srednjeveškega solinarstva.
3.1.7. Skupna promocija parka in Muzeja solinarstva ter kulturne dediščine celotnih solin	PP153236 Lastni prihodki upravljavca	Pomorski muzej Sergej Mašera Piran	Pridelava 10 ton soli na muzejskem polju.	Pridelano soli le za vzorec . Težave s kadrom. Kazalnik ni bil dosežen..

Preglednica 11: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki / rezultati za cilj 3.2. Prispevanje k zaščiti solin pred »zunanjimi« vodami

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kazalnik/ rezultat 2023	Doseženi kvant. Kazalnik / rezultat 2023
3.2.1 Sodelovanje pri načrtovanju in izvajanju del javne vodnogospodarske službe	PP153236 Lastni prihodki upravljavca	Izvajalec JVG službe	Mesečni obhod in pregled stanja nasipov	Redni mesečni obhodi in pregled stanja nasipov, javljanje poškodb

Preglednica 12: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki / rezultati za cilj 3.2. Prispevanje upravljavca k odpravljanju posledic naravnih nesreč in izrednih ekoloških stanj

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kazalnik/ rezultat 2023	Doseženi kvant. Kazalnik / rezultat 2023
3.3.1 Sodelovanje pri odpravljanju posledic naravnih nesreč in izrednih ekoloških stanj (v primeru nastanka takšnih situacij)	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		/	Odprava posledic poplavljanja solin zaradi ekstremno visokega plimovanja v novembru

Cilj 4: OMOGOČANJE POVEZANOSTI LOKALNEGA PREBIVALSTVA S PARKOM

V Skupnosti naravnih parkov Slovenije nismo sodelovali.

Prvič po letu 2019 smo v Krajinskem parku Sečoveljske soline v sodelovanju s podjetjem Okolje Piran organizirali tradicionalno čistilno akcijo. Povabilu KPSS se je odzvalo 37 prostovoljcev. Za, sicer redkimi smetmi in odpadki, so se udeleženci podali predvsem na bližnjo Parenzano in območje Lere, čeprav so skupine ljubiteljev narave in solin čistile tudi območje Fontanigge. Vreče smeti so polnili tako najmlajši, kot tudi člani TD Sečovelje in solinarske družine, pa tudi krajanji Seče, Parecaga, Lucije, Pirana in ekološko ozaveščeni udeleženci iz bolj oddaljenih krajev, tudi iz Hrvaške. Vsi udeleženci so ob zaključku akcije prejeli RFID kartico, s katero bodo eno leto lahko brezplačno vstopali v KPSS.

Preglednica 13: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki / rezultati za cilj 4.1. Sodelovanje z lastniki, lokalnimi skupnostmi in deležniki pri doseganju ciljev varstva in razvoja parka ter strokovno svetovanje in pomoč lastnikom/ najemnikom/uporabnikom zemljišč

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kazalnik/ rezultat 2023	Doseženi kvant. Kazalnik / rezultat 2023
4.1. Sodelovanje z lastniki, lokalnimi skupnostmi in deležniki pri doseganju ciljev varstva in razvoja parka ter strokovno svetovanje in pomoč lastnikom/ najemnikom/uporabnikom zemljišč	PP153236 Lastni prihodki upravljavca	Lokalni ponudniki proizvodov	Organizacija sejma za lokalne ponudnike hrane in drugih produktov v okviru Solinarskega praznika. Čistilna akcija.	Izvedena je bila čistilna akcija v KPSS.

Cilj 5: IZVAJANJE NEPOSREDNEGA NADZORA V NARAVI

Nadzorna služba šteje 2 naravovarstvena nadzornika s pooblastilom po ZON in po Zakonu o prekrških (ZP-1; Uradni list RS, št. 7/03 *et al.*) ter enega prostovoljnega naravovarstvenega nadzornika.

Delo naravovarstvenih nadzornikov Krajinskega parka Sečoveljske soline vključuje naslednje naloge:

- neposredni nadzor v naravi, ki obsega spremljanje stanja v obliki rednih tedenski obhodov območja (občasno ponoči), nadzor nad izvajanjem varstvenega režima in pogojev obiskovanja, ugotavljanje dejanskega stanja pri kršitvah, skupaj z opozarjanjem in osveščanjem kršiteljev varstvenega režima ter izrekanjem glob v primerih večjih ali ponovljenih kršitev in obveščanje pristojnih inšpekcijskih organov in policije,
- občasni obhodi po okolici parka z namenom preverbe obstoječih in novih virov ogrožanja in konkretnih groženj za krajinski park,
- nadzor nad gradnjo infrastrukture za obisk parka,
- nadzor nad vzdrževalnimi in obnovitvenimi deli znotraj meja krajinskega parka, predvsem nad izvedbo del zunanjih izvajalcev,
- priprava poročil in obveščanje nadrejenih in ministrstva o kršitvah, izrečenih opozorilih in globah, kot tudi virih ogrožanja in grožnjah, ki se pojavljajo izven meja območja,
- nadzor, omejevanje in odstranjevanje tujerodnih vrst in

- vzdrževanje parkovnih tabel in njihova zamenjava ob dotrajanosti,
- redno izobraževanje nadzornikov za zagotavljanje delovanja s polnimi pooblastili.

Ključna področja, kjer prihaja do kršitev:

- Z ustrežno postavitvijo ograj in zapornic na obeh vhodih v KPSS ter z objavo urnikov in ustnim opozarjanjem ter ozaveščanjem obiskovalcev o ciljih in varstvenih režimih Krajinskega parka Sečoveljske soline, se kršitve varstvenega režima parka povsem izginile, pri tem nam pomagajo tudi policisti, ki zaradi prestavitve Schengenske meje v sosednjo Hrvaško ne opravljajo več redne mejne kontrole ob reki Dragonji.
- Redke kršitve varstvenega režima parka v letu 2023 se še vedno nanašajo na ribolov v nočnem času, hojo izven označenih poti ter sprehajanje psov brez povodca. Občasno tudi nabiranje ozkolistne mrežice ob Jernejevem kanalu. Povečuje se število vstopov v KPSS z različnimi plovili in vožnja po mejni reki Dragonji.

V letu 2023 smo opravili 583 ur nadzora v naravi, od tega 421 ur na Fontaniggeah (prvo varstveno območje). Zaradi gradbenih del pri nastajanju privezov za čolne, smo zvajali tudi redne obhode in nadzor v Jernejevem kanalu. Skupaj 127 ur. Izdali smo 2 plačilna naloga, 2 obvestili o prekršku, 1 pisno opozorilo ter izrekli več ustnih opozoril. Izvedli smo tudi dodatno izobraževanje s predstavnikom podjetja INPORES za uporabo zaledne aplikacije.

Preglednica 14: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki / rezultati za cilj 5.1. Izvajanje neposrednega nadzora v naravi

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kazalnik/ rezultat 2023	Doseženi kvant. Kazalnik / rezultat 2023
5.1 Izvajanje neposrednega nadzora v naravi	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		Vsakodnevni neposredni nadzor v naravi, ki obsega spremljanje stanja v obliki rednih tedenski obhodov območja (občasno ponoči), nadzor na vseh vhodih v KPSS	Izvedeno 583 ur nadzora v naravi. Kazalnik dosežen.
5.2 Sodelovanje z drugimi nadzornimi službami	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		Sodelovanje s policijo, občinskim redarstvom, inšpekcijskimi službami	Redno sodelovanje z ustreznimi inštitucijami ob odstranitvi plovil v Jernejevem kanalu.
5.3 Postavitev infrastrukture za omejevanje motenj in nadzor	PP153236 Lastni prihodki upravljavca		Postavitev dodatne ograje na vhodu recepcije na Leri.	Ograja ni bila postavljena.
5.4 Vzdrževanje infrastrukture za omejevanje motenj in nadzor	PP153242 Lastni prihodki upravljavca		Vzdrževanje ograj, vrat, zapornic in drugih fizičnih preprek ter opozoril, letni najem aplikacije Nadzorni center	Redno vzdrževanje fizičnih ovir in fotovoltaične zapornice na Fontaniggeah (ključavnice, daljinci)
5.5. Uniforme KPSS	Lastni prihodki upravljavca		Nabava oblačil in obutve za naravovarstvene nadzornike in receptorje	Nabavljena so bila oblačila oblačila za receptorje in voznike, oblačila za novega nadzornika in dlančnik. Prenosni tiskalnik ni bil nabavljen.

Cilj 6: SPLOŠNE NALOGE IN AKTIVNOSTI

- Priprava letnega načrta in dnevnega razvrščanja dela za opravljanje v načrtu določenih nalog (PIS)
- Organizacija in priprava poročila o delu Odbora Parka.
- Upravljanje z nepremičninami, ki so v lasti ustanovitelja na zavarovanem območju za potrebe upravljanja.
- Pripravili smo nov Načrt Upravljanja (NU) za obdobje 2023-2033, ki pa ga Vlada na svoji 85. redni seji ni obravnavala.
- Pripravili smo desetletno poročilo za obdobje 2011-2021 o izvajanju javne službe Upravljanja krajinskega parka Sečoveljske soline. Vlada Republike Slovenije se je na 85. redni seji, dne 21. 12. 2023 seznanila s Poročilom o izvajanju Načrta upravljanja Krajinskega parka Sečoveljske soline za obdobje 2011–2021.
- Na projektu LIFE URCA PROEMYS - URgent Conservation Actions pro Emys orbicularis & Emys trinacris, sodelujemo kot eden od dveh slovenskih partnerjev na projektu. Sodelovali smo na obeh srečanjih vseh udeležencev projekta, ki sta potekali v Genovi in Firencah in na vseh ZOOM konferencah.
- Aktivno sodelovanje z vabljenim predavanjem na Konferenci o Ulcinjskih solinah v Podgorici in na delavnici v Ulcinju (Črna gora).
- Uspešno sodelujemo z Zavodom za varstvo narave pri pripravi naravovarstvenih smernic glede Jernejevega kanala, košnje in sanacije bregov Dragonje, Letališča Portorož, kot tudi drugih predvidenih del na območju KPSS.
- Sprotno računovodsko delo in priprava poročil.
- Redno vzdrževani prostori in oprema.
- Druge upravno-administrativne naloge.

Preglednica 15: Prikaz izvedenih nalog in aktivnosti z doseženimi kazalniki / rezultati za cilj 6.1. Upravno-administrativne in organizacijske naloge

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Načrtovani kvant. kazalnik/ rezultat 2023	Doseženi kvant. Kazalnik / rezultat 2023
6.1 Upravno administrativne in organizacijske naloge	PP153236, Lastni prihodki upravljavca		Dnevno izvajanje administrativnih in organizacijskih nalog	Redno izvajanje vseh administracijskih in organizacijskih nalog javne službe
6.2 Priprava in vodenje projektov	PP153236, Lastni prihodki upravljavca		Izvedba LIFE URCA PROEMYS projekta za močvirsko sklednico	Partnerstvo na projektu LIFE URCA PROEMYS. Aktivno sodelovanje na projektu
6.3 Mednarodno sodelovanje	PP153236, Lastni prihodki upravljavca		Sodelovanje na mednarodnih dogodkih	Aktivno sodelovanje z vabljenim predavanjem na Konferenci o Ulcinjskih solinah v Podgorici in na delavnici v Ulcinju.

6.4. PIAR	PP153236, Lastni prihodki upravljavca		10 medijskih prispevkov	25 medijskih prispevkov
6.5 Finančno računovodske naloge	PP153236, Lastni prihodki upravljavca		Redno delo računovodstva in vodstva	Redno izvajanje vseh računovodskih nalog javne službe
6.6 Povečevanje usposobljenosti in učinkovitosti službe	PP153236, Lastni prihodki upravljavca		Udeležba na 10 kolegijih, seminarjih in delavnicah	Redna udeležba na kolegijih
6.7 Vzdrževanje poslovnih prostorov, materiala in opreme	PP153236, Lastni prihodki upravljavca		Dnevno čiščenje prostorov, redna vzdrževalna dela	Dnevno čiščenje prostorov, redna vzdrževalna dela

4. FINANČNO POROČILO

Podjetje SOLINE Pridelava soli d.o.o. pripravlja letna poročila o poslovanju, ki jih potrdi pooblaščen revizijska hiša. Poročila na pregleden način prikazujejo poslovanje ločeno za opravljanje dejavnosti javne službe (upravljanje KPSS) in ločeno za komercialno dejavnost pridelave soli in s soljo povezanih programov, vključno s poslovanjem term na prostem Thalasso SPA Lepa Vida. Poročila so na voljo na sedežu podjetja.

Finančna preglednica vsebuje povzetek realiziranih stroškov za izvedbo programa dela. V preglednici 15 so prikazani planirani in realizirani stroški in prihodki. Na prihodkovni strani so opredeljeni vsi viri za pokrivanje stroškov izvedbe programa dela KPSS v letu 2023.

Preglednica 16: Primerjava planiranih in realiziranih stroškov za izvedbo programa dela KPSS v letu 2023

CILJI	1. Programski, materialni in investicijski stroški PLAN	1. Programski, materialni in investicijski stroški REALIZACIJA	2. Stroški delovnih ur zaposlenih po vsebinskih sklopih ciljev PLAN	2. Stroški delovnih ur zaposlenih po vsebinskih sklopih ciljev REALIZACIJA
CILJ 1	358.372,54 €	206.328,46 €	277.673,24 €	191.737,48 €
CILJ 2	121.536,76 €	226.657,76 €	88.952,82 €	92.896,23 €
CILJ 3 in 4	25.770,00 €	31.711,75 €	26.434,35 €	14.632,80 €
CILJ 5	38.000,00 €	37.005,19 €	42.464,51 €	68.808,56 €.
CILJ 6	20.000,00 €	37.172,34 €	49.547,75 €	101.837,40 €
SKUPAJ	563.679,30 €	538.875,50 €	485.082,67 €	469.912,47 €

Preglednica 17: Primerjava planiranih in realiziranih prihodkov za izvedbo programa dela KPSS v letu 2023

VIRI PRIHODKOV	Načrtovani prihodki	Realizirani prihodki
PP 231319	361.112,67 €	361.112,67 €
PP 559	355.215,60 €	355.206,78 €
PP 231325	54.363,70 €	54.363,70 €
PP231301	38.070,00 €	37.984,20 €
LASTNI PRIHODKI	240.000,00 €	282.740,79 €
SKUPAJ	1.048.761,97 €	1.091.408,14 €

Preglednica 18: Povzetek realiziranih stroškov in virov za izvedbo programa dela KPSS v letu 2023 v EUR

Cilji	Programski, materialni stroški in stroški storitev v EUR	Stroški delovnih ur zaposlenih po sklopih ciljev v EUR
Varstveni cilji:		
C1.1. Neposredni ukrepi za zagotavljanje ugodnega ohranitvenega stanja vrst in habitatov.		
C1.2. Prilagojeno izvajanje solinarske dejavnosti, predvsem vodnega režima in izvajanje tradicionalnega solinarstva do faze pobiranja.		
C1.3. Spremljanje stanja indikatorskih vrst in izbranih habitatnih tipov ter pridobivanje in analiza podatkov o zavarovanem območju.		
C1.4. Sodelovanje z izvajalci dejavnosti v okolici parka.		
SKUPAJ	206.328,46 €	191.737,48 €
C5.1. Spremljanje izvajanja varstvenih režimov po Uredbi o KPSS.		
C5.2. Sodelovanje s pristojnimi službami za nadzor izvajanja pravnih podlag v KPSS.		
SKUPAJ	37.005,19 €	68.808,56 €.
C6. Splošne naloge in aktivnosti.		
SKUPAJ	10.390,78 €	33.945,80 €
SKUPAJ - varstveni cilji: 548.216,27 €		
Cilji povezani z urejanjem infrastrukture, obiska, osveščanjem javnosti in podpora:		
C2.1. Zagotavljanje informacij o KPSS.		
C2.2. Koordinacija obiska in izvedba vodenih ogledov, postavitve in vzdrževanje informacijske infrastrukture in infrastrukture za obiskovanje.		
SKUPAJ	226.657,76 €	92.896,23 €
C6. Splošne naloge in aktivnosti.		
SKUPAJ	16.390,78 €	33.945,80 €
SKUPAJ - stroški urejanja infrastrukture, obiska in osveščanja javnosti: 369.890,57 €		

Razvojni cilji		
C3.1. Prispevek k ohranjanju kulturne dediščine		
C3.2. Prispevek k izvajanju javne službe urejanja voda		
C4.1. Sodelovanje pri prireditvah lokalne skupnosti		
C4.2. Predstavitve tradicije solinarstva zunaj parka		
SKUPAJ	31.711,75 €	14.632,80 €
C6. Splošne naloge in aktivnosti		
SKUPAJ	10.390,78 €	33.945,80 €
Skupaj razvojni cilji: 90.681,13 €		
3. Stroški po kategorijah v EUR		
a) Programski in materialni stroški	538.875,50 €	
b) Stroški dela		469.912,47 €
SKUPAJ (a+b)	1.008.787,97 €	

Vsi zneski v Preglednicah 16-18 vključujejo DDV.

5. URESNIČEVANJE KADROVSKEGA NAČRTA

V podjetju SOLINE Pridelava soli d. o. o., ki ga sestavlja več enot oziroma stroškovnih mest, bo javno službo ohranjanja narave izvajala **Služba za upravljanje parka**. Poleg direktorja - vodje parka, jo sestavljajo sodelavci za izvajanje upravljaljskih – strokovnih, varstvenih, izvedbenih in nadzornih nalog, za izvajanje upravno-administrativnih in finančnih nalog ter za vzdrževanje poslovnih prostorov, materiala in opreme. Delo zaposlenih v podjetju Soline d.o.o. je porazdeljeno za izvajanje različnih sklopov (javna služba, projekti, sanacijski program, druge dejavnosti podjetja).

Reorganizacija in nova sistemizacija delovnih mest se uporablja od 1.12.2016. Opis delovnih mest in plačilni razredi so usklajeni z vrednostmi, ki se uporabljajo v javni upravi.

SKLAD ZA PODNEBNE SPREMEMBE 2023

Izvedba ukrepov za obvladovanje vplivov podnebnih sprememb na solinske ekosisteme Sečoveljskih solin

Ukrepi za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst

Ukrep je namenjen izvajanju ukrepov ohranjanja narave na področju preprečevanja in obvladovanja vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst (v nadaljevanju: ITV), prednostno za vrste uvrščene na seznam EU v skladu z uredbo EU 1143/2014.

Izvedeni ukrepi na območju KPSS so:

Ukrep 1. Spremljanje razširjenosti tujerodnih vrst v ZO in njegovi okolici

Izvajali smo redni monitoring popisane sklednice (*Trachemys scripta*) in jih 14 odstranili iz narave.

Ukrep 2. Študije za pripravo ocen tveganja invazivnosti tujerodnih vrst

Izvedli smo okvirni popis tujerodnih rastlinskih in živalskih vrst na območju KPSS. Na seznamu so nekatere nove vrste, ki smo jih preventivno že pričeli odstranjevati konec leta. Izvedli smo odstranjevanje raznozobega grinta. Odstranjevanje bomo morali večkrat ponoviti, da bomo raznozobi grint v celoti odstranili. Najverjetneje ga bomo že naslednje poletje polili s koncentrirano slanico.

Raznozobi grint (*Senecio inaequidens*) povzroča tako ekonomsko kot ekološko škodo. Izvira iz Južne Afrike, v Slovenijo je prišel preko Italije, v Evropo pa z ovčjo volno. Ima strupene alkaloide, ki pri molznicah prehajajo v mleko, s pelodom pa tudi v med, zato ta rastlina lahko povzroči strupenost teh živil. Povzroča tudi zastrupitev pri živalih, ki ga uživajo ali celo njihov pogin. Strupi v raznozobem grintu so pirolizidinski alkaloidi, ki so potencialno rakotvorni in škodljivo vplivajo na jetra.

V sodelovanju z Morsko biološko postajo NIB smo pričeli z rednim lovom in odstranjevanjem tujerodne modre rakovice, saj se je izkazalo, da že naseljuje območje solin.

Ukrep 3. Drugi ukrepi za preprečevanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst

V sodelovanju z LD Strunjan smo nadaljevali z odstranjevanjem nutrije iz vplivnega območja KPSS. Odstranjenih je bilo 18 osebkov.

Izvedli smo nakup 10 vrš za izlov popisanih sklednic.

Izvedli smo mulčenje (2 x) invazivne luskaste nebine pred cvetenjem

Strošek izvedbe ukrepov za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst je bil ocenjen na 3.000,00 €, skupaj izvedena dela 2.994,97 €.

Ukrepi za obvladovanje vplivov podnebnih sprememb na solinske ekosisteme Sečoveljskih solin

Ukrep 1. Popravilo, prilagoditev in zamenjava zaporničnih sistemov med pretočnimi kanali ter pretočnimi kanali in morjem

Izdelava in postavitve zapornic je bila nujna zaradi dotrajanosti starih zapornic in poplavljanja površin namenjenih kvalifikacijskim habitatnim tipom ter gnezdišče Curto-Pichetto.

Strošek ukrepa je bil ocenjen na 70.000,00 €, skupno je bilo izdelanih in postavljenih 4 inox in 35 lesenih zapornic v vrednosti 70.010,20 €.

Ukrep 2. Trajna zapora poškodovanega sifona na kanalu Pichetto na obeh vhidih v sifon (2 x 2 m)

Strošek izvedbe je bil ocenjen na 10.000,00 €, sifon je bil saniran z blatno zaporo z lastnimi sredstvi.

SL. 1 SITUACIJA ZAPORNIČNIH SISTEMOV

Ukrep 3. Oblikovanje in obnova ter dvig nasipov, ki preprečujejo nenadzorovano razlivanje vod

Obnova in dvig zemeljskega nasipa na območju bazena Velika Lama (1100 m).

Obnova je nujna saj nenadzorovano poplavlja kanal Giassi ter območje kulturne dediščine – Muzeja solinarstva.

Ocena stroška obnove je bila 50.000,00 €, obnovljeno je bilo 1.100 m nasipov v vrednosti 50.002,92 €. Obnova in dvig zemeljskega nasipa na območju bazena Piccia (plan 2200 m). Zamenjava dotrajanih lesenih zapornic .

Ocena stroška obnove je bil 70.000,00 €, obnovljeno je bilo 2.513,80 m nasipov v vrednosti 79.983,09 €.

SL. 2 SITUACIJA NASIPOV

Ocena stroška izvedbe ukrepov za obvladovanje vplivov podnebnih sprememb na solinske ekosisteme Sečoveljskih solin je bila 200.000,00 €, strošek izvedbe je bil 199.996,21 €

Ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti območij ohranjanja narave (2022 – realizacija 2023)

Ukrep 1. Ukrepi za umirjanje prometa na vhodu v Lero in Fontanigge

V finančnem planu in načrtu dela KPSS za leto 2022 je bilo predvideno 117.000,00 EUR za ukrepe spodbujanja trajnostne mobilnosti, izvedeno pa 9.784,40 EUR (posnetek stanja, projektiranje rešitev, nabava opreme - zapornice, signalizacija). Ostala predvidena dela v vrednosti 107.215,60 EUR so se skladno z aneksom št. 1 k pogodbi št.2550-22-311010 izvedla v letu 2023.

a. Utrditev obračališča, dovoza in signalizacije za avtobuse in električni vlakec na Leri in Fontaniggah

Ukrep je bil namenjen umirjanju prometa na zavarovanem območju. Obstoječe stanje obračališča na obeh vhidih v park ni bilo primerno za obračanje avtobusov in električnega vlaka.

Obstoječe poškodovano obračališče se je na novo pofrezalo, nasipalo manjkajoč tamponski nasip, splaniralo in utrdilo.

b. Postavljena ograja, rampe in signalizacija za preprečitev vstopa z avtobusi in avtomobili v Fontanigge

c. Postavljeni rampi in signalizacija za umirjanje prometa na Leri 2 x

d. Urejena izposojevalnica koles za obiskovanje parka na Fontaniggeah

Ocena stroška v letu 2023 je znašala 107.215,60 €, izvedena dela so znašala 107.215,60 €.

Ukrep 2. Nakup električnega vozila za izvajanje neposrednih aktivnosti za varstvo vrst in habitatnih tipov (sredstva Sklada za podnebne spremembe 2022 – prenos v 2023)

Planirana nabava kombiniranega električnega vozila (8+1) za prevoz terenskih delavcev in orodja na lokacije v parku, kjer se uravnava vodni režim in kjer potekajo vzdrževalna dela na nasipih in zapornicah v višini 45.000,00 € se zaradi dolgih dobavnih rokov ni izvedla v 2022, zato je bila izvedena v letu 2023. Dejanska vrednost vozila je znašala 45.820,00 EUR. Razliko smo krili iz lastnih sredstev.

Ocena stroške 45.000,00 €, realizirano 45.000,00 €.

Strošek izvedbe ukrepov za obvladovanje vplivov podnebnih sprememb na solinske ekosisteme Sečoveljskih solin je bil ocenjen na 152.215,60 € , izvedena dela so znašala 152.215,60 €.

Povzetek izvedenih del:

Realizacija sklada za podnebne spremembe z vključenim DDV:

- *Prenos iz 2022 v 2023: 152.215,60 €*
- *2023 skupaj z DDV znaša 202.991,18 €*

Skupaj predvideno v letu 2023 355.215,60 €.

Skupaj realizirano v letu 2023 355.206,78 €.